

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 10Co/261/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5317206797
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 02. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erik Varga
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2019:5317206797.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Erika Vargu a členov senátu - sudcov JUDr. Amálie Paulerovej a JUDr. Róberta Urbana, v spore žalobcu: Poštová banka, a.s., so sídlom Dvořákovo nábrežie 4, 811 02 Bratislava, IČO: 31 340 890, právne zastúpeného spoločnosťou Advokátska kancelária JUDr. Veronika Kubriková, PhD., s.r.o., so sídlom Martinčekova 13, Bratislava, proti žalovanému: L. X., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. č. XXX, o zaplatenie 1.241,52 eur s príslušenstvom, na základe odvolania žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Čadca č. k. 16Csp/108/2017-55 zo dňa 30. mája 2018, takto

rozhodol:

Nepripúšťa, aby do konania namiesto doterajšieho žalobcu vstúpila spoločnosť R Collectors, a.s., so sídlom Dvořákovo nábrežie 8A, Bratislava.

Rozsudok súdu prvej inštancie **p o n e c h á v a n e d o t k n u t ý** vo výroku o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu 831,90 eur spolu s príslušenstvom a vrátane lehoty splatnosti.

Rozsudok súdu prvej inštancie vo zvyšnej časti **p o t v r d z u j e**.

Stranám sporu nárok na náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 831,90 eur spolu so špecifikovaným úrokom z omeškania. Za nespornú považoval skutočnosť, že strany uzavreli dňa 4.7.2013 zmluvu o poskytnutí úveru vo výške 1.500 eur. Vychádzajúc z ustálenej súdnej praxe zmluvný vzťah posúdil ako spotrebiteľský. Ročná percentuálna miera nákladov bola v zmluve vyčíslená na 28,70 % a celková výška nákladov na sumu 895,51 eur. Z obsahu formulárovej zmluvy je zrejmé, že spotrebiteľ nemal možnosť sa rozhodnúť, či využije službu poistenia alebo nie, ale podpisom zmluvy o úvere mu bolo poistenie prostredníctvom tejto časti nanútené. Mohol si vybrať iba konkrétny súbor poistenia a to základný alebo komplexný. Uzatvorenie poistenia vo zvolenom súbore bolo teda podmienkou pre získanie úveru, preto podľa § 2 písm. g) zákona č. 129/2010 Z.z. náklady súvisiace s poistením mali byť zahrnuté do výšky ročnej percentuálnej miery nákladov. Žalobca však do ročnej percentuálnej miery nákladov nezapočítal celkové náklady a to poplatok - odplatu za doplnkové služby - poistenie vo výške 2,62 eur mesačne. V aktuálnom stave úveru žalobca výšku splátky vyčíslil na 53,62 eur, čo zodpovedá splátke istiny a zvolenému súboru poistenia. Pri zohľadnení výšky stanovenej splátky 53,62 eur a počtu splátok 48 a s prihliadnutím k poskytnutiu úveru vo výške 1.500 eur predstavuje ročná percentuálna miera nákladov 33,90 % , pričom RPN v úverovej zmluve je uvedená vo výške 28,70 %. Bola teda stanovená v neprospech spotrebiteľa.

2. Nakoľko zo strany žalobcu došlo k nesprávne uvedenej ročnej percentuálnej miere nákladov, súd prvej inštancie vyhodnotil poskytnutý úver s poukazom na ustanovenie § 11 ods. 1 písm. b) ako bezúčinný

a bez poplatkov. Na splatenie úveru žalovaný uhradil sumu 668,10 eur, pričom mu bol poskytnutý úver vo výške 1.500 eur, preto na zaplatenie dlhu ostáva zaplatiť sumu 831,90 eur. Vo zvyšku žalobný návrh okresný súd zamietol ako nedôvodný.

3.Úrok z omeškania z neuhradenej istiny po zosplatnení súd prvej inštancie priznal v súlade s § 517 Obč. zák. a § 3 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z. v platnom znení a to od prvého dňa nasledujúceho po uplynutí lehoty na zaplatenie peňažnej pohľadávky stanovenej žalobcom (po zosplatnení úveru).

4.O trovách konania okresný súd rozhodol podľa § 255 ods.2 CSP. Žalobca sa voči žalovanému domáhal zaplatenia istiny 1.241,52 eur a samostatným nárokom si uplatnil aj úroky z omeškania vo výške 210,91 eur a 1008,19 eur. Spolu sa domáhal voči žalovanému zaplatenia sumy 2.460,62 eur a príslušenstva od 1.11.2017 do zaplatenia. Nakoľko v konaní mu bol priznaný nárok na zaplatenie sumy 831,90 eur, čo sa týka zaplatenia sumy 1.628,72 eur bol v konaní neúspešný a v tejto časti bol úspešný žalovaný. Úspech žalobcu tak činil 33,80 % a úspech žalovaného 66,20 %. Čistý úspech žalovaného činil 32,40 % (66,20 - 33,82). Nakoľko žalovaný mal vo veci väčší úspech ako žalobca, vznikol mu nárok na náhradu trov konania v závislosti od pomeru jeho úspechu, avšak v tomto konaní mu žiadne trovy nevznikli, preto mu ani ich náhrada priznaná nebola.

5.Proti tomuto rozsudku, čo do výroku o čiastočnom zamietnutí žaloby, podal odvolanie žalobca a domáhal sa jeho zrušenia a vrátenia veci okresnému súdu na ďalšie konanie, alternatívne vyhovieť žalobe v celom rozsahu. Primárne okresnému súdu vytýkal, že nemal možnosť sa procesne v konaní brániť, keď súd svojím postupom mu znemožnil účasť na konaní a bez toho, aby žalobcu oboznámil o výsledku posúdenia prejudiciálnej otázky možnej bezúročnosti a bezpoplatkovosti žalobu zamietol. Nesprávnosť procesného postupu videl odvolateľ v tom, že súd nevyzval žalobcu na vyjadrenie k otázke bezúročnosti a bezpoplatkovosti v zmysle § 129 CSP, takisto nevyzval žalobcu ani podľa § 157 CSP a nevytýčil termín predbežného prejednanie sporu podľa § 168 CSP. Takýto postup nie je podľa odvolateľa so zásadami účelnosti a hospodárnosti konania a nastala situácia, kedy jedinou možnosťou procesnej obrany žalobcu je právo podať odvolanie.

6.Čo sa týka celkovej čiastky, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, žalobca uvádza, že celkovú výšku nákladov tvorí súčet výšky úveru a celkových nákladov spojených s úverom, pričom o tejto skutočnosti bol žalovaný oboznámený v samotnej zmluve v časti 3. Údaj o výške poskytnutého úveru ako aj celkovej výške nákladov zmluva o úvere obsahuje, pričom takýto výklad súdu je šikanóznym uplatňovaním práva a prílišným formalizmom. Samotné číselné neuvedenie celkovej čiastky, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, nemožno sankcionovať bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou zmluvy o úvere, nakoľko celková čiastka úveru je zo zmluvy jednoznačne identifikovateľná banálnym matematickým súčtom výšky poskytnutého úveru a celkových nákladov spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom, ktoré zmluva obsahuje. Zároveň bol žalovaný na uvedenú skutočnosť upozornený priamo v zmluve o úvere pod dojednanými parametrami úveru, čo je zároveň v rozpore s eurokonformným výkladom zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, ktorý je svojím obsahom úplnou transpozíciou smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS do slovenského právneho poriadku.

7.Ďalej podľa odvolateľa všetky údaje, potrebné pre výpočet RPMN podľa platnej legislatívy, boli v zmluve o úvere obsiahnuté. V tomto sa javí odôvodnenie súdu za nepreskúmateľné, nakoľko súd len stroho uvádza, že údaje v zmluve o úvere chýbajú, avšak bez bližšej špecifikácie, o aké údaje sa má jednať. Rovnako žalobca nesúhlasí s tvrdením súdu týkajúcim sa skutočnosti, že v zmluve o úvere je uvedený nesprávny údaj o celkovej výške nákladov a výška RPMN je vypočítaná nesprávne. Nie je vôbec jasné, na základe akých skutočností súd tvrdí, že údaj o celkovej výške nákladov a RPMN je nesprávny. Žalobca súdu zaslal listinu s výpočtom RPMN, ktorý je vypočítaný podľa vzorca uvedeného v prílohe zákona o spotrebiteľských úveroch. Vzorec výpočtu RPMN žalobcovi, resp. jeho právnenému predchodcovi, do kalkulačky implementoval externý dodávateľ, ktorý garantuje správnosť výpočtu RPMN. V predmetnom výpočte je vidieť, že 47. splátka úveru bola len vo výške 49,51 Eur a 48. splátka úveru bola vo výške 0 Eur. Súd si jednoduchým vynásobením určil celkovú výšku nákladov tak, že vynásobil počet mesačných splátok uvedených na úverovej zmluve krát výška mesačnej splátky. Uvedený prepocet však nie je v žiadnom prípade správny. Súd však neprepočítaval celkovú výšku nákladov na základe rozpisu splátok, resp. kalkulačky na výpočet RPMN, ktorý bol súdu zaslaný, pričom ak by tak bol býval spravil, tak by mu vyšla presná suma, nakoľko posledná splátka je v nižšej sume, ako bola mesačná splátka úveru. Žalobca (banka) pred poslednou celou splátkou zasiela žalovanému (dlžníkovi) informáciu o výške poslednej splátky, čiže ak predposledná splátka je výške 49,51 Eur a posledná splátka vo výške 0 Eur, tak žalobca (banka) zašle pred jej splatnosťou žalovanému (dlžníkovi)

list, ktorým mu oznámi túto poníženú splátku a zároveň mu oznámi, že sa jedná o poslednú splátku. Uvedené je práve z dôvodu, že bankový systém je nastavený na dobu splácania v rokoch, pričom samotný žalovaný si v žiadosti (okrem iného) má možnosť zvoliť výšku úveru ako aj dobu splácania úveru v rokoch (časť 2 zmluvy) a z dôvodu, že výška mesačnej splátky (bez poistenia) je zaokrúhľovaná na celé eurá.

8. Pokiaľ ide o poistenie, do celkových nákladov sa poplatok za poistenie úveru započíta, len ak je poistenie povinné na získanie úveru, resp. na získanie za ponúkaných podmienok. V prípade zmluvy o úvere uzavretej medzi žalobcom a žalovaným nebol poplatok za poistenie zarátaný do celkových nákladov, nakoľko žalovaný uzavrel zmluvu o poskytnutí doplnkovej služby poistenia úveru, pričom táto nebola podmienkou na získanie úveru alebo získanie za ponúkaných podmienok. V takom prípade by neboli zaškrtnuté políčka uvedené pri možnosti zvolenia poistenia úveru a v kolónke „Poistenie“ by bolo uvedené „bez poistenia“. Navyše, uvedenému výkladu súdu nesvedčí ani len samotná zmluva, nakoľko v článku 2 zmluvy sú zaškrťavacie políčka „Žiadam o zriadenie osobného účtu“ nevyplnené. Aj z uvedeného možno teda vyvodiť zrejmy záver, že tvrdenie súdu je zjavne nepravdivé a z ničoho (okrem dohadov súdu) nevyplývajú. Poistenie úveru teda nepodmieňovalo poskytnutie úveru a ani ho nijako nezvýhodňovalo alebo neznevýhodňovalo a žalovaný mal možnosť odmietnuť uzatvorenie poistenia.

9. Napokon je podľa právneho názoru žalobcu predmetné rozhodnutie vo svojom odôvodnení nepreskúmateľné, v dôsledku čoho súd porušil práva žalobcu vychádzajúce z čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Dodal, že ochrana spotrebiteľa je síce dôležitým faktorom v spoločnosti, avšak nemožno mu poskytovať takú ochranu, ktorá by viedla k jeho jednostrannému zvýhodňovaniu, spotrebiteľ by bol v takýchto prípadoch zbavený akejkolvek zodpovednosti pred uzatvorením zmluvnej povinnosti dôkladne navzájom zvážiť výhody a nevýhody a podľa toho rozumne konať. Taký postup orgánov ochrany práva je nielenže absolútne „nevýchovný“, paternalistický, ale aj absurdný a v rozpore so zásadou rovnosti, vigilantiibus iura, neminem laedere a pod., ktoré by mali v podstate platiť aj pre „privilegovaného“ spotrebiteľa.

10. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie podala subjektívne legitimovaná (neúspešná) strana sporu (§ 359 CSP) v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), preskúmal vec v rozsahu danom v ustanovení § 379 CSP (z tohto titulu nedotknutým ponechal odvolaním nenapadnutý výrok o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu 831,90 eur vrátane príslušenstva a lehoty splatnosti) a bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) rozsudok okresného súdu v napadnutej časti ako vecne správny potvrdil podľa § 387 ods. 1 CSP.

11. Podľa § 80 ods. 1 CSP ak po začatí konania nastala právna skutočnosť, s ktorou sa spája prevod alebo prechod práv alebo povinností, o ktorých sa koná, môže žalobca navrhnúť, aby do konania na jeho miesto alebo na miesto žalovaného vstúpil ten, na koho boli tieto práva alebo povinnosti prevedené alebo na koho prešli.

12. Podľa § 80 ods. 2 CSP súd vyhovie návrhu podľa odseku 1, ak sa preukáže, že po začatí konania došlo k prevodu alebo prechodu práva alebo povinnosti, a ak s tým súhlasí ten, kto má vstúpiť na miesto žalobcu. Právne účinky spojené s podaním žaloby zostávajú zachované.

13. Ako vyplýva z citovanej právnej úpravy, explicitne vyžadovaným predpokladom úspešnosti procesného návrhu na pripustenie vstupu iného subjektu do súdneho konania je (logicky) súhlas toho, kto má do konania vstúpiť. V súdnej veci takýto súhlas (R Collectors) predložený nebol, konajúci súd preto návrh na pripustenie vstupu (iného subjektu) zamietol.

14. Ďalej je nevyhnutné odmietnuť námietku nepreskúmateľnosti dôvodov napadnutého rozsudku. Okresný súd uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanoviská sporových strán, procesný stav v prejednávanej veci, výsledky vykonaného dokazovania, citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednaný prípad a z nich vyvodil svoje právne závery, ktoré vysvetlil, pričom dostatočne a presvedčivo objasnil, z akých úvah vychádzal. Rozhodnutie preto nemožno považovať za svojvoľné, naopak, rozsudok zodpovedal relevantné právne otázky súvisiace s uplatneným nárokom.

15. Púhy subjektívny nesúhlas žalobcu so závermi okresného súdu pochopiteľne nespôsobuje/ nezakladá arbitrárnosť rozsudku a v neposlednom rade súčasťou práva na spravodlivý súdny proces nie je právo sporovej strany účastníka, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej názormi.

16. Neobstojí ani vecná/meritórna časť odvolacej argumentácie žalobcu. Z textu formulárovej zmluvy o úvere totiž nevyplýva pre spotrebiteľa jednoznačná/jasná možnosť odmietnutia poistenia. Inými slovami, zmluva neobsahuje políčko „Bez poistenia“, uvádza len možnosť výberu medzi dvoma súbormi poistenia. Bez právneho významu je z tohto pohľadu tvrdenie žalobcu, že nevyplneným ostala i kolónka v časti o zriadenie osobného účtu. Z nepochybné spotrebiteľského charakteru daného zmluvného vzťahu vyplýva požiadavka jednoznačne formulovaných zmluvných ustanovení, v rozpore s čím predmetná argumentáciu žalobcu vnáša do procesu rozhodovania spotrebiteľa nežiaduci prvok neprehľadnosti a neurčitosti. Možno preto čiastkovo uzavrieť, že poistenie v danej veci nemalo charakter dobrovoľného plnenia.

17. Nadväzne niet právne obhájiteľného dôvodu, prečo by hrazené poistné nemalo byť obsiahnuté/ uvedené v celkovej čiastke, ktorú je spotrebiteľ povinný zaplatiť. Ide o účelovú argumentáciu, predstavujúcu snahu žalobcu obchádzať spotrebiteľskými predpismi explicitne vyžadované náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Pokiaľ spotrebiteľ uzavrel záväzok aj v časti o platbách poistného, uvedené bolo súčasťou jeho celkovej povinnosti, čo sa malo (v zmysle muselo) kvantitatívne prejavíť práve v dotknutom parametri zmluvy o spotrebiteľskom úvere - údají o RPMN. Je nepochybné, že obligatórne vyžadovanie predmetnej náležitosti (spolu s inými) právnou normou je motivované osobitným cieľom zákonodarcu, vyplývajúcim z pozitívneho záväzku štátu v oblasti spotrebiteľskej ochrany, a to umožniť, resp. zabezpečiť spotrebiteľovi dostatočný rozsah informácií pre rozhodnutie o ne/uzavretí zmluvného záväzku.

18. Zhrnúc konštatované, je správnym určujúci záver okresného súdu o nesprávne uvedenom údají o ročnej percentuálnej miere nákladov a z toho vyplývajúci zákonný dôsledok v podobe bezpoplatkovosti a bezúročnosti dotknutého úveru.

19. Napokon odvolateľ pomerne účelovo zamieňa neúplnosť návrhu/žaloby s neunesením dôkazného bremena. V zmysle žalobcom naznačovaného výkladu by mal súd vyzvať stranu sporu (prioritne žalobcu, ktorý si uplatňuje konkrétny nárok) na predloženie takých dôkazov, na základe ktorých mu bude v spore vyhovené. Takýto prístup je však v zásadnom rozpore so základnými (ústavnými) princípmi civilného sporového konania, a to s princípom rovnosti strán a nestrannosti súdu. Úlohou súdu nie je viesť konanie tak, aby žalobca bol v spore úspešný; navyše spôsobom, kedy by doslova sám súd iniciatívne vymedzoval rozhodujúce skutkové tvrdenia a vyhľadával k nim sa viažuce dôkazy. Neobstojí odvolacia argumentácia žalobcu namietajúca - s odkazom na § 129 ods. 1 CSP - postup okresného súdu. Označené zákonné ustanovenie upravuje postup súdu v prípade, že z podania vo veci samej nie je zrejmé, čoho sa týka a čo sa ním sleduje, alebo je neúplné alebo nezrozumiteľné. Všetky uvedené nedostatky sa teda týkajú obsahovej stránky podania/žaloby.

20. Pokiaľ sa odvolateľ domáhal nariadenia termínu predbežného prejednania sporu (§ 168 CSP), ide o fakultatívny úkon súdu (založený na jeho úvahe). Jeho nevytýčenie preto nie je porušením procesných noriem. Obdobne je tomu v prípade (odvolateľom namietanej/požadovanej) výzvy v zmysle § 157 ods. 2 CSP.

21. Odvolacie dôvody žalobcu teda neboli opodstatnené, z iných než rozoberaných dôvodov odvolateľ napadnutý rozsudok nespochybnil a neboli zistené ani nedostatky v postupe okresného súdu, na ktoré odvolací súd prihliada z úradnej povinnosti. Krajský súd preto pristúpil k jeho potvrdeniu v meritórnej časti.

22. Následne odvolací súd ako vecne správny potvrdil aj závislý výrok o trovách prvoinštančného konania, kde okresný náležite aplikoval zásadu pomerovania procesného úspechu sporových strán.

23. Výrok krajského súdu o trovách odvolacieho konania vychádza z § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 262 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP. Žalobca/odvolateľ nebol v štádiu odvolacieho konania úspešný, preto je povinný žalovanému nahradiť trovy odvolacieho konania v plnom rozsahu. Žalobcovi však v danom štádiu konania žiadne trovy nevznikli, preto odvolací súd súhrnným výrokom nepriznal nárok náhradu trov žiadnej zo sporových strán.

24. Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v senáte v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Dovolanie je podľa § 420 CSP prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). Dovolanie možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k niektorej z uvedených väd. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada. Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom. Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Povinnosť zastúpenia advokátom neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.